

*olimpijski
Prezesa Tur*

ZESPÓŁ DO SPRAW NAGRÓD

LAUREACI

nagród Prezesa Rady Ministrów za wyróżnione rozprawy doktorskie,
wysoko ocenione osiągnięcia będące podstawą nadania stopnia
naukowego doktora habilitowanego oraz działalność naukową,
naukowo-techniczną lub artystyczną za rok 2012

wyróżnieni w 2013 roku

ZA OSIĄGNIĘCIA NAUKOWE LUB ARTYSTYCZNE, W TYM ZA WYBITNY DORÓBEK NAUKOWY LUB ARTYSTYCZNY:

1. Prof. dr hab. Tomasz GUZIK

Uniwersytet Jagielloński, Collegium Medicum

Wybitne osiągnięcia Profesora Tomasza Guzika to przede wszystkim opisanie i charakteryzacja immunologicznych mechanizmów nadciśnienia tętniczego, identyfikacja enzymatycznych i molekularnych mechanizmów stresu oksydacyjnego w naczyniach krwionośnych oraz odkrycie i charakteryzacja znaczenia nowej, zależnej od jonów wapnia, oksydazy Nox5 w naczyniach krwionośnych. Profesor Guzik odkrył również mechanizm zaangażowania tetrahydrobiopteryny w regulacji funkcji naczyń.

2. Prof. dr hab. Henryk KOZŁOWSKI

Uniwersytet Wrocławski

Profesor Henryk Kozłowski należy do najwybitniejszych polskich chemików i światowych ekspertów zajmujących się zagadnieniami z pogranicza chemii, biologii i medycyny. Obszar zainteresowań badawczych prof. Kozłowskiego to przede wszystkim badania struktury i funkcji biomolekuł, wpływu jonów metali na chemię i biochemię leków, elektrochemia układów bionieorganicznych,

chemia bioinorganiczna metali toksycznych oraz badania mechanizmów chorób neurodegeneracyjnych. Ostatnim celem badawczym Profesora jest zrozumienie procesów rządzących homeostazą metali w bakteriach *Helicobacter pylori* oraz określenie właściwości koordynacyjnych nieustrukturyzowanych fragmentów peptydowych pochodzących z białek niklowych tych bakterii. Wyniki już przeprowadzonych badań wpisują się w poznanie mechanizmów powstawania takich chorób jak przewlekłe stany zapalne błony śluzowej żołądka, choroby wrzodowej żołądka i dwunastnicy a także niektórych postaci nowotworów tych narządów.

3. Prof. dr hab. Andrzej A. LIPKOWSKI

Instytut Medycyny Doświadczalnej i Klinicznej
Polskiej Akademii Nauk

Profesor Andrzej A. Lipkowski to jeden z najwybitniejszych w świecie specjalistów w dziedzinie chemii, biologii i farmakologii neuropeptydów. Opisał wiele endogennych enkefalin i opracował selektywne ligandy dla różnych typów receptorów opioidowych, spośród których niektóre są powszechnie stosowane w badaniach farmakologicznych. Profesor opracował liczne związki hybrydowe będące połączeniem peptydów z alkaloidami, co umożliwia regulację aktywności alkaloidów. Niektóre peptydy hybrydowe są potencjalnymi lekami przeciwbólowymi. Opracował również bifalinę – opioidowy peptyd o powinowactwie do receptorów typu mu porównywalnym do morfiny, ale przewyższającym morfinę pod względem działania przeciwbólowego i mniej uzależniający.

4. Prof. dr hab. Stefan POKORSKI

Uniwersytet Warszawski

Profesor Stefan Pokorski wybitny polski fizyk, zajmuje się badaniem oddziaływań elementarnych. Najważniejsze wyniki jego badań dotyczą pionierskich zastosowań chromodynamiki kwantowej do procesów wielorodnej produkcji, supersymetrycz-

nych rozwinięć modelu standardowego w tym pionierskie badania dotyczące masy bozonu Higgsa, które zmieniły obowiązujący paradygmat, interpretacji teorii z dodatkową liczbą wymiarów oraz badań nad fizyką „zapachu”, najważniejszym obecnie problemem w tej dziedzinie nauki.

5. Prof. zw. Jerzy TRELA

Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna
im. Ludwika Solskiego w Krakowie

Osiągnięcia artystyczne Jerzego Treli zawsze były punktem odniesienia dla kolejnych pokoleń aktorów polskich. Jeden z najwybitniejszych, obdarzony wielkim talentem Artysta zagrał ponad sto ról w teatrach oraz w ponad stu czterdziestu spektaklach Teatru TV. Swoją karierę rozpoczął przed czterdziestu laty jako Gustaw-Konrad w historycznej inscenizacji Konrada Swiniarskiego *Dziadów* Mickiewicza a następnie stał się niezapomnianym odtwórcą bohaterów polskiego dramatu romantycznego i neoromantycznego. Odznaczony został wieloma nagrodami, cieszy się ogromnym, autentycznym uznaniem publiczności.

6. Prof. dr hab. Michał TYMOWSKI

Uniwersytet Warszawski

Profesor Michał Tymowski, bez wątpienia należy do grona najwybitniejszych współczesnych polskich historyków. Na jego znaczącą pozycję składa się dorobek naukowy obejmujący m. in. działalność na polu współpracy międzynarodowej, w szczególności dotyczącej badań nad przeszłością Afryki, nad kształtami wczesnych organizacji państwowych jak również aktywność na polu organizacji nauki. Podkreślić należy, że osiągnięcia badawcze Profesora Tymowskiego nie dotyczą jedynie różnych obszarów kontynentu afrykańskiego lecz tworzą także model użyteczny również dla badań porównawczych prowadzonych w skali powszechnej.

**ZA WYSOKO OCENIONE OSIĄGNIĘCIA BĘDĄCE PODSTAWĄ
NADANIA STOPNIA NAUKOWEGO DOKTORA HABILITOWANEGO
LUB STOPNIA DOKTORA HABILITOWANEGO SZTUKI:**

1. Dr hab. Paweł CZUBIK

Uniwersytet Jagielloński

Temat pracy: *Prawo dostępu do konsula.*

Rozprawa habilitacyjna dra Pawła Czubika obejmuje rozległą problematykę prawa międzynarodowego, prawa europejskiego i prawa krajowego. Osnową podejmowaną przez autora analizy jest konstrukcja normatywna określona mianem „prawa dostępu do konsula”. Pozwala ona rozważyć sytuację, która wywołuje dziś rozliczne kontrowersje natury prawnej i politycznej. W czasach intensywnych ruchów ludności – przemieszczeń, migracji i związanych z tym napięć – kwestia ta ma także olbrzymie znaczenie praktyczne. Autor koncentruje uwagę na ściśle rozumianych prawnych aspektach zagadnienia, ale oświetla problem, który stał się swoistym wyzwaniem politycznym i cywilizacyjnym.

2. Dr hab. Bartosz KARASZEWSKI

Gdański Uniwersytet Medyczny

Temat pracy: *Udar niedokrwienny mózgu: zastosowanie wybranych technik spektrometrycznych i obrazowych w badaniach patomechanizmów choroby w postępowaniu klinicznym.*

Obszerna część rezultatów prac będących przedmiotem rozprawy habilitacyjnej dra hab. Bartosza Karaszewskiego ma istotny wpływ na stan wiedzy i kierunki dalszych badań w neurologii i nauce o chorobach mózgowo-naczyniowych, np. wykazanie, że mierzalne klinicznie mózgowo-śiężeniowe stężenia cholicy mogą wspomagać szacowanie tzw. rokowania tkankowego (prawdopodobieństwo i kierunek powiększania się ogniska

niedokrwiennego) i klinicznego u pacjentów we wczesnej fazie udaru niedokrwiennego mózgu, co z kolei może być przydatne przy podejmowaniu decyzji terapeutycznych w oddziałach udarowych.

3. Dr hab. inż. Bogna LUDWIG

Politechnika Wrocławska

Temat pracy: *Osiedla mieszkaniowe w krajobrazie wałbrzyskiego okręgu górniczo-przemysłowego (1850-1945).*

Rozprawa habilitacyjna dr hab. Bogny Ludwig stanowi oryginalną monografię zagadnienia obejmującą całokształt zachowanej zabudowy osiedlowej w układzie chronologicznym z uwzględnieniem walorów krajobrazowych i wskazaniem na zagrożenia i kierunki ochrony konserwatorskiej.

4. Dr hab. Mariusz MALINOWSKI

Politechnika Warszawska

Temat pracy: *Jednotematyczny cykl publikacji pod wspólną nazwą „Wybrane problemy modulacji i sterowania dla dwu- i wielopoziomowych przekształtników napięcia z MSI”.*

Rozprawę habilitacyjną dra Mariusza Malinowskiego stanowi monotematyczny cykl publikacji opisujący problemy modulacji i sterowania dla dwu- i wielopoziomowych energoelektronicznych przekształtników napięcia z MSI. Przedstawione rozwiązania stanowią istotny wkład w wysokosprawne i efektywne przetwarzanie energii elektrycznej w takich obszarach jak odnawialne źródła energii, filtry aktywne czy napęd elektryczny.

5. Dr hab. Tomasz MIKA

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Temat pracy: *„Kazania świętokrzyskie” – od rękopisu do zrozumienia tekstu.*

Rozprawa habilitacyjna uznawana za krok milowy w debacie naukowej nad najstarszym zabytkiem polsko-łacińskiej literatury kaznodziejskiej. Dr hab. Tomasz Mika skupił się na sprawach dotychczas pomijanych w badaniach nad *Kazaniami*, przede wszystkim ich zróżnicowaniu w zakresie warstwy składniowo-retoryczno-interpunkcyjnej oraz znakami delimitacji tekstu. Przeprowadzona przez Autora analiza tych zagadnień pozwoliła przedstawić tezę, że Kazania były głoszone po polsku z wykorzystaniem gotowych ram retorycznych w tym języku oraz rozwijaniem brulionowych zapisów w języku łacińskim.

6. Dr hab. Tomasz PUZYN

Uniwersytet Gdański

Temat pracy: *Ocena ryzyka stwarzanego przez wybrane zanieczyszczenia chemiczne środowiska w oparciu o metody ilościowego modelowania zależności pomiędzy strukturą chemiczną a właściwościami (QSAR) oraz aktywnością (QSAR).*

Celem osiągnięć dra Tomasza Puzyna, będących podstawą do nadania stopnia dra habilitowanego było opracowanie wiarygodnych metod, które pozwoliłyby zarówno na etapie projektowania procesu syntezy jak i końcowego produktu wyeliminowanie niebezpiecznych substancji chemicznych o wielostronnych zastosowaniach. Dzięki wykorzystaniu opracowanych przez naukowca metod komputerowych możliwe jest zredukowanie kosztów i czasu badań oraz ograniczenie liczby eksperymentów z udziałem zwierząt laboratoryjnych. Dr Tomasz Puzyn specjalizuje się w metodach umożliwiających ilościowe przewidywanie aktywności oraz właściwości fizykochemicznych związku na podstawie jego struktury chemicznej.

7. Dr hab. Katarzyna RADWAŃSKA

Instytut Biologii Doświadczalnej
Polskiej Akademii Nauk

Temat pracy: *Badania nad molekularnym i komórkowym podłożem pamięci.*

Badania naukowe składające się na habilitację dr Katarzyny Radwańskiej dotyczą najważniejszych nurtów współczesnej neurobiologii i obejmują próby poznania molekularnych i komórkowych podstaw konsolidacji pamięci oraz wykorzystanie zwierzęcego modelu w celu badania mechanizmów prowadzących do uzależnienia od alkoholu. Wyniki tych badań potwierdzają znaczenie układu adrenergicznego w mechanizmach uczenia się, a ponadto dostarczają bardziej szczegółowych danych o udziale poszczególnych struktur zespołu jąder migdałowych w tworzeniu się pamięci.

8. Dr hab. Joanna RĄCZASZEK-LEONARDI

Uniwersytet Warszawski

Temat pracy: *Zjednoczeni w mowie: względność językowa w ujęciu dynamicznym.*

Dr hab. Joanna Rączaszek-Leonardi stworzyła własną koncepcję badania interakcji języka i poznania, obserwując zjawisko względności językowej dzięki oryginalnej metodzie empirycznej badania osób dwujęzycznych. Jej prace stanowią oryginalny wkład w rozwój tzw. nurtu dynamicznego we współczesnej psycholingwistyce, prowadzą w stronę nowego definiowania symbolu językowego, podejmują kwestie kluczowe dla zrozumienia językowego, komunikacyjnego i poznawczego funkcjonowania jednostki. koncepcja Autorki wzbudziła międzynarodowe zainteresowanie i uznanie. Pomysły polskiej uczoney już podjęto co najmniej w dwu ośrodkach akademickich na świecie: w Danii na Uniwersytecie w Aarhus i w USA na Uniwersytecie California Merced.

9. Dr hab. Izabela SZCZERBAL

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

Temat pracy: *Lokalizacja chromosomowa oraz związek architektury jądra interfazowego adipocytów z poziomem transkrypcji wybranych genów świni domowej (sus scrofa domesfica).*

W studiach będących podstawą rozprawy habilitacyjnej dr Izabeli Szczerbal udokumentowano zmiany zarówno struktury jądra interfazowego, jak i ekspresji specyficznych genów, które towarzyszą różnicowaniu się komórek tłuszczowych. Osiągnięcia naukowe Autorki prac pokazują, że badania podstawowe prowadzone na zwierzętach gospodarskich mogą mieć znaczenie nie tylko dla rozwoju nauk zootechnicznych, ale również przyczyniają się istotnie do poznania mechanizmów odpowiedzialnych za gromadzenie tkanki tłuszczowej – w tym zrozumienia mechanizmu otyłości czy cukrzycy typu II u ludzi.

10. Dr hab. inż. Mirosław WRÓBEL

Akademia Górniczo-Hutnicza

Temat pracy: *Bliźniakowanie mechaniczne kryształów regularnych.*

Rozprawa habilitacyjna inż. Mirosława Wróbla obejmuje wyjaśnienie wyników eksperymentalnych mechanizmu odkształcania metali o strukturze regularnej ściennie centrowanej. W badaniach przeanalizowano skłonność do bliźniakowania w zależności od naprężenia temperatury, naprężenia wstępnego i w obecności drugiej fazy. W szczególności wyjaśnione zostały wyniki uzyskane eksperymentalnie, pokazujące bliźniakowanie mechaniczne miedzi odkształconej w temperaturach kriogenicznych. Autor podał teoretyczną interpretację zjawisk bliźniakowania mechanicznego, które mogą być aktywnym mechanizmem plastycznego odkształcania metali o strukturze A1.

11. Dr hab. Łukasz WYRZYKOWSKI

Obserwatorium Astronomiczne
Uniwersytet Warszawski

Temat pracy: *Badania Ciemnej Materii za pomocą mikrosoczewkowania grawitacyjnego.*

Rozprawę habilitacyjną dra Łukasza Wyrzykowskiego można zaliczyć do prac rozstrzygających ważny i aktualny problem naukowy. Zawiera ona analizę danych obserwacyjnych zebranych w ramach projektu OGLE, pod kątem poszukiwania ciemnej materii w halo galaktycznym przy wykorzystaniu zjawiska mikrosoczewkowania grawitacyjnego. Autor pracy wykazał, że halo wokół galaktyki nie zawiera różnych, małomasowych obiektów w takiej ilości aby mogły one stanowić podstawowy składnik ciemnej materii. Z rozprawy wynika, iż ciemna materia musi mieć inną, nieznaną jeszcze formę. To bardzo ważny wynik naukowy rozstrzygający istniejące do tej pory wątpliwości.

ZA WYRÓŻNIONE ROZPRAWY DOKTORSKIE:

1. Dr inż. Michał BOCHENEK

Akademia Górniczo-Hutnicza

Za rozprawę doktorską pt.:

Development of radiation resistant CMOS integrated circuits for the power distribution system in the upgraded ATLAS Semiconductor Tracker.

2. Dr Marek CYGAN

Uniwersytet Warszawski

Za rozprawę doktorską pt.:

Cut&Count technique for graph connectivity problems parameterized by treewidth.

3. Dr Monika CZAPLA

Uniwersytet Jagielloński

Za rozprawę doktorską pt.:

Mechanizm działania dimeru cytochromu bc_1 badany przy użyciu form fuzyjnych białka z przerwana symetrią kofaktorów i centr katalitycznych.

4. Dr Agnieszka FISZER

Instytut Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk

Za rozprawę doktorską pt.:

Badania procesu RNA sekwencji powtórzonych CAG i CUG w kontekście terapii choroby Huntingtona i niektórych ataksji rdzeniowo-mózdkowych.

5. Dr Dobrochna GORLIŃSKA-SOBUSIAK

Uniwersytet Warszawski

Za rozprawę doktorską pt.:

Rola żydów w mennictwie polskim w ostatniej ćwierci XII i pierwszej połowie XIII wieku.

6. Dr Katarzyna GÓRSKA

Politechnika Świętokrzyska

Za rozprawę doktorską pt.:

Zmienność ładunków zanieczyszczeń w ściekach deszczowych na przykładzie wybranej zlewni.

7. Dr Dominik JURKÓW

Politechnika Wrocławska

Za rozprawę doktorską pt.:

Technologia i właściwości zintegrowanych czujników LTCC.

8. Dr Michał F. KAMIŃSKI

Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego

Za rozprawę doktorską pt.:

Czynniki ryzyka zaawansowanej neoplazji jako podstawa celowanej strategii przesiewowej w raku jelita grubego.

9. Dr Ewelina KOROL

Politechnika Gdańska

Za rozprawę doktorską pt.:

Teoretyczne i doświadczalne studium efektu skali w belkach betonowych zbrojonych prętami stalowymi lub bazaltowymi.

10. Dr Jakub KORYL

Uniwersytet Jagielloński

Za rozprawę doktorską pt.:

Erazmianizm w polskiej kulturze literackiej XVI wieku.

11. Dr Diana Wioletta KRAWCZYK

Uniwersytet Szczeciński

Za rozprawę doktorską pt.:

Zastosowanie analizy współczesnych i kopalnych zespołów okrzemkowych w rekonstrukcji zmian cyrkulacji oceanicznej wymuszonych czynnikami klimatycznymi. Badania holocenijskie osadów głębokomorskich z rejonu Zachodniej Grenlandii.

12. Dr Magdalena MONTOWSKA

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

Za rozprawę doktorską pt.:

Ocena zróżnicowania niskocząsteczkowych białek mięśni wybranych gatunków zwierząt celem badania autentyczności mięsa i produktów mięsnych.

13. Dr Mateusz MOSKALIK

Instytut Geofizyki Polskiej Akademii Nauk

Za rozprawę doktorską pt.:

Zróżnicowanie morfologiczne dna i akustyczna identyfikacja osadów dennych młodego środowiska peryglacjalnomorskiego w rejonie Brepollen (Hornsund, Spitsbergen).

14. Dr Przemysław NOSAL

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Za rozprawę doktorską pt.:

Technologia i życie społeczne.

Analiza relacji na przykładzie współczesnego świata sportu.

15. Dr Katarzyna Teresa PEKACKA-FALKOWSKA

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Za rozprawę doktorską pt.:

Epidemie chorób zakaźnych w nowożytnym Toruniu.

Wielka zaraza w trakcie III wojny północnej jako fakt totalny

16. Dr Radosław POLESKI

Uniwersytet Warszawski

Za rozprawę doktorską pt.:

Astronomy of the OGLE-II Data

17. Dr Magdalena RAJEWSKA

Uniwersytet Gdański

Za rozprawę doktorską pt.:

13-nukleotydowe motywy origin replikacji plazmidu RK2 jako strukturalne elementy istotne w procesie aktywacji helikazy.

18. Dr Michał ROSZAK

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Za rozprawę doktorską pt.:

*Handel równoległy produktami leczniczymi w prawie unijnym
Granice swobody przepływu towarów na rynku farmaceutycznym.*

19. Dr Małgorzata RÓZGA

Instytut Biochemii i Biofizyki Polskiej Akademii Nauk

Za rozprawę doktorską pt.:

Oddziaływania pomiędzy peptydem AB1-40, albuminą (HSA) i jonami Cu(II). Implikacje dla choroby Alzheimerera.

20. Dr Jolanta SAK-WERNICKA

Katolicki Uniwersytet Lubelski

Za rozprawę doktorską pt.:

Context and understanding: evidence from the blind

21. Dr Filip SCHMIDT

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza

Za rozprawę doktorską pt.:

Mieszkać razem. Powstawanie i dynamika związków intymnych.

22. Dr Jagoda SŁAWIŃSKA

Uniwersytet Łódzki

Za rozprawę doktorską pt.:

Analiza własności elektronowych układów z grafenem metodami DFT/TB/QED.

23. Dr Lech SZNITKO

Politechnika Wrocławska

Za rozprawę doktorską pt.:

Polimerowe i ciekłokrystaliczne materiały do holografii i laserowania.

24. Dr Magdalena ŚNIEDZIEWSKA

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Za rozprawę doktorską pt.:

Polska literatura powojenna wobec malarstwa holenderskiego złotego wieku.

25. Dr Piotr WILKIN

Uniwersytet Warszawski

Za rozprawę doktorską pt.:

Towards a representation-based theory of meaning.

26. Dr Anna ZAWADZKA-KAZIMIERCZUK

Uniwersytet Warszawski

Za rozprawę doktorską pt.:

New methods of protein NMR spectra analysis using the techniques of high dimensionality.

ZA OSIĄGNIĘCIA NAUKOWO-TECHNICZNE

Nagroda pierwsza:

Zespół pod kierownictwem

inż. Zbigniewa PILATA

Przemysłowy Instytut Automatyki i Pomiarów

Zespół: inż. Marek LUDWIŃSKI, inż. Marek PACHUTA, Stanisław KACPRZAK, Tomasz KOŹBIAŁ, Andrzej KULIK, Mirosław ŻAREK.

Zrobotyzowana technologia ukosowania blach z wykorzystaniem cięcia plazmowego.

Nowatorski projekt stworzony na zamówienie przemysłu, dotyczy projektu zrobotyzowanego stanowiska do produkcji elementów obudów górniczych. W przedstawionej konstrukcji narzędziem tnącym jest palnik plazmowy zasilany i sterowany specjalnym układem sterowania, a prowadzony przez robota przemysłowego. Trajektoria cięcia – zarówno ruch palnika jak i kąt jego nachylenia są programowane. Zastosowanie w produkcji zrobotyzowanego stanowiska, stworzonego przez zespół inż. Zbigniewa Pilata przynosi znaczne oszczędności ekonomiczne np. obniżenie o 2% pracochłonności elementów, obniżenie kosztów wykonania wyrobów i podwyższenie ich jakości.

Nagroda druga:

Dr hab. inż. Prof. UAM Grażyna DEMENKO

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Lingwistyczne i pozalingwistyczne podstawy przetwarzania języka mówionego w systemach technicznych. Ewaluacja i walidacja w automatycznej transkrypcji mowy polskiej.

Wieloletnia działalność badawcza prof. Grażyny Demenko obejmuje opracowanie korpusu polskiego języka mówionego JURISDICT, będącego głównym elementem systemu automatycznego rozpoznawania mowy ARM. Korpus słowny stanowi obecnie największy w Europie zasób fonetyczno-akustyczny, który może być zastosowany przy różnych aplikacjach technologii mowy języka polskiego, a także w porównaniach o większym zasięgu. Wdrożenie korpusy do systemu automatycznej transkrypcji mowy realizowano w formie eksperymentów fonetycznych w ciągu dwóch lat, przy czym znaczna część miała charakter zupełnie nowatorski. System Automatycznego Rozpoznawania Mowy (ARM) w swych początkowych wariantach odegrał już wybitnie pozytywną rolę w praktyce uczelnianej, lekarskiej i sądowniczej. Przeprowadzone badania rynkowe wykazały duże zainteresowanie przedstawionym obecnie oprogramowaniem, pozwalającym na rozpoznawanie mowy w nieograniczonym polskim słowniku, w czasie zbliżonym do rzeczywistego, mogącym pracować na standardowych komputerach biurowych.

Przewodniczący
Zespołu do Spraw Nagród

Prof. dr hab. Piotr WĘGLEŃSKI